

Minister van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

datum
8 januari 2019

Betreft: De kinderen in de kampen in Syrië.

Geachte heer Grapperhaus,

Hierbij reageer ik op uw brief aan de Kamer d.d. 6 december 2018 met de veiligheidsanalyse over de gevolgen bij het wel of niet terughalen van de nog jonge Nederlandse kinderen uit de kampen in Syrië. Ik verzoek u zorg te dragen voor de emotionele en fysieke veiligheid en zorg voor de kinderen in de kampen alsook voor hun recht op ontwikkeling. Daarnaast verzoek ik u zich tot het uiterste in te spannen om, eventueel in samenwerking met andere landen en internationale organisaties, de kinderen actief op te halen. Hieronder licht ik dit toe.

Achtergrond verzoek

Als Kinderombudsvrouw is het mijn taak en verantwoordelijkheid te bevorderen dat kinderrechten worden nageleefd (geëerbiedigd). Hierbij let ik in het bijzonder op hoe het met kinderen gaat en of hun belangen en hun ontwikkelingsperspectief voldoende gewaarborgd worden. Het gaat hierbij niet alleen om kinderen die op Nederlands grondgebied verblijven, maar ook om kinderen die elders verblijven en aanspraak kunnen maken op bescherming door de Nederlandse staat. In het algemeen geldt dat ouders wettelijk de eerst verantwoordelijken zijn om voor de ontwikkelingsbelangen van hun kinderen op te komen en deze te waarborgen. Als ouders hierin falen vanwege onmacht, onkunde, machtsmisbruik of verkeerde keuzes dan heeft volgens het Kinderrechtenverdrag de staat de verantwoordelijkheid kinderen in hun ontwikkeling te beschermen. Als ouders de ontwikkelingsbelangen van kinderen onvoldoende waarborgen en kinderen hierdoor gevaar lopen is het mijn taak als Kinderombudsvrouw de staat te wijzen op haar zorgplicht.

.....
postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

.....
bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

.....
telefoon + fax
T (070) 356 35 63
F (070) 360 7572

.....
www
info@dekinderombudsman.nl
www.dekinderombudsman.nl

.....
de Kinderombudsman
is onderdeel van Bureau
Nationale ombudsman
.....

De jonge kinderen in de kampen in Syrië zijn door de keuzes van hun ouders ernstig in hun ontwikkeling bedreigd en kunnen door hun ouders onvoldoende beschermd worden. Daarom verzoek ik u opnieuw om deze kinderen te beschermen.

datum

8 januari 2019

Veiligheidsanalyse

De veiligheidsanalyse geeft een goed beeld van de veiligheidsimplicaties voor de korte en lange termijn bij niet of wel terughalen van de uitreizigers en hun kinderen. Omdat ik als Kinderombudsvrouw toezie op de naleving van de rechten van het kind, let ik in het bijzonder op de onderdelen van de analyse die op de kinderen zien.

Ik stel vast dat de gevolgen, indien de kinderen niet worden teruggehaald, zowel op de korte als op de lange termijn aanzienlijk zijn. Niet alleen voor de kinderen zelf, maar ook voor de gehele samenleving. De veelal nu nog zeer jonge kinderen worden langer blootgesteld aan mogelijke indoctrinatie, kunnen in de kampen radicaliseren en gerekruteerd worden voor de jihad en zullen de ontberingen in de kampen nog veel langer moeten ondergaan, met alle gevolgen voor hun ontwikkeling van dien. Trauma's worden niet verwerkt en de noodzakelijke zorg zal lang op zich laten wachten. Langer verblijf in de kampen zal hun ontwikkeling alleen maar verder schaden. Uit de analyse blijkt tevens dat gevreesd wordt dat uitreizigers en hun kinderen buiten beeld van de veiligheidsdiensten zullen terugkeren, waardoor veiligheidsrisico's voor onze samenleving kunnen ontstaan. Het is evident dat het in het belang is van de veiligheid van kinderen én van de samenleving om de kinderen actief op te halen uit de kampen.

U geeft in uw brief verschillende redenen aan om de kinderen niet actief op te halen. U wijst hierbij op de veiligheidssituatie in de regio, het ontbreken van diplomatieke betrekkingen en de veiligheid van de betrokkenen die de terugkeer moeten begeleiden. Uit de media heb ik vernomen dat andere landen wél werken aan terugkeer van de kinderen, zoals Frankrijk. Tevens is er de recente uitspraak in België waarin de rechter de Belgische regering maant de kinderen terug te halen. Ik vraag u hierbij om mij meer duidelijkheid te geven over welke landen hun burgers terughalen of van plan zijn terug te halen, en de wijze waarop zij dit doen.

Ontwikkeling van de kinderen in de kampen

Sinds mijn eerste verzoek in april 2018 is veel gesproken over de kinderen in de kampen in Syrië, maar is nog geen doorbraak bewerkstelligd. Er is sprake van een patstelling, waardoor de kinderen nog steeds niet naar Nederland zijn (terug)gehaald. Gezien de recente (politieke) ontwikkelingen is de situatie van de kinderen echter nog meer onzeker dan voorheen. Nu de winter is ingetreden, zullen de omstandigheden in de kampen nog slechter worden.

datum

8 januari 2019

Ik maak mij zorgen over de fysieke en emotionele veiligheid en het ontwikkelingsperspectief van de kinderen. Daarnaast ben ik bezorgd over de gevolgen voor de veiligheid van de Nederlandse samenleving wanneer de kinderen naar Nederland terugkeren na een steeds langduriger verblijf onder depriverende omstandigheden. In de kampen is er een gebrek aan zorg, aan onderwijsmogelijkheden, en is er een voor kinderen onveilig opvoedings- en opgroeiklimaat. Hoe langer de kinderen in de kampen verblijven, hoe moeilijker het zal zijn om zich op een positieve wijze in te voegen in de Nederlandse samenleving.

Zoals ik eerder in deze brief heb weergegeven heeft de staat een verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de ontwikkelingsbelangen van kinderen als ouders falen om hun kinderen te beschermen. De kinderen verblijven nu al geruime tijd in de kampen in Syrië. Aangezien het onzeker is of en wanneer de kinderen naar Nederland (terug) kunnen komen, moet nu alles worden gedaan om hun ontwikkeling daar zo goed mogelijk te borgen. Net als andere Nederlandse kinderen hebben deze kinderen het recht op een zo goed mogelijke ontwikkeling en de Nederlandse staat heeft hierin een verantwoordelijkheid. Het feit dat de ouders ooit besloten naar dit gebied te gaan, ontslaat de Nederlandse regering niet van de aangegane verplichtingen op grond van het kinderrechtenverdrag. Dit betekent dat ingezet moet worden op het beschermen van hun veiligheid (in brede zin), leefomstandigheden, voeding, zorg (lichamelijk en psychisch) en onderwijs.

Ik vraag u om mij een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van hoe het op dit moment op voormelde punten met de kinderen gaat. Daarnaast verzoek ik u mij te informeren op welke manier u zorgdraagt of gaat zorgdragen voor een zo goed mogelijke ontwikkeling van de kinderen. Gezien de berichten dat het niet goed gaat met de kinderen en het feit dat in de winter de leefomstandigheden alleen maar verder zullen verslechteren, is het belangrijk dat op korte termijn passende maatregelen worden genomen.

Tot slot

De jonge Nederlandse kinderen in kampen in Syrië zijn in een onaanvaardbare situatie terechtgekomen. De voornaamste verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij hun ouder(s) vanwege de keuzes die zij hebben gemaakt. De kinderen mogen echter niet verantwoordelijk worden gehouden voor deze keuzes.

datum

8 januari 2019

Voor de veiligheid van deze kinderen en de veiligheid van de Nederlandse samenleving vraag ik u ten eerste om er alles aan te doen om de kinderen in hun huidige situatie zowel emotionele als fysieke veiligheid te bieden alsook de mogelijkheden om zich gezond te kunnen ontwikkelen. Dit betekent dat er in de kampen goede opvang, zorg en onderwijs beschikbaar moet zijn. Ten tweede vraag ik het kabinet om zich tot het uiterste in te spannen eventueel in samenwerking met andere landen en internationale organisaties om de kinderen actief op te halen.

Ik verzoek u zo spoedig mogelijk op deze brief te reageren. Daarnaast ga ik graag op een zo kort mogelijke termijn met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw